

ЛІТЕРАТУРА:

1. Росія напала на Україну: українські міста під обстрілом, опубліковано відео ударів. *Слово і діло*. 2022. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/02/24/povyna/bezpeka/rosiya-napala-ukrayinu-ukrayinski-mista-obstrilom-opublikovano-video-udariv>
2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 28. Ст.1.
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. //Відомості Верховної Ради України.-1996.-Розділ II.-ст.20.
4. Друга світова війна: історія та пам'ять: збірник матеріалів I Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Друга світова війна: історія та пам'ять». за ред. Р. О. Литвиненка. Вип. 1. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021-176 с.
5. Кількість загиблих українців внаслідок війни. *Радіо свобода*. 2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-dity-viyna-poranennia/32064278.html>

Безмаленко Вероніка Володимирівна,

студентка 2-го курсу факультету прокуратури

та слідства (кримінальної юстиції)

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного права*
Калітенко О. М.

НАСЛІДКИ НЕВИКОНАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З моменту початку військової агресії Російської Федерації проти України було запроваджено воєнний стан згідно з Указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні». Ця подія відіграла велику роль у багатьох сферах життєдіяльності людини. Протягом усього часу відбулися зміни, які насамперед торкаються можливостей виконання цивільно-правових зобов'язань.

Так, першою і найбільш масштабною подією стало ухвалення Закону України від 15.03.2022 № 2120-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану». У свою чергу, це спричинило ряд змін у Цивільному кодексі. Згідно з пунктом 18 розділу про «Прикінцеві та перехідні положення» наявними змінами є те, що у період

воєнного або надзвичайного стану, а також враховуючи тридцять діб після його скасування, не нараховується пеня, штраф та інші платежі, пов'язані з невиконанням договору [1].

З одного боку це можна вважати позитивними нововведеннями, але якщо дивитися на ситуацію з іншої сторони, то такі обставини можуть призвести до того, що значна кількість укладених в Україні цивільно-правових договорів не будуть виконуватися належним чином.

Також розглядаючи дану тему, варто звернути свою увагу на те, що Законом № 2120-IX доповнено розділ IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про споживче кредитування» пунктом 6¹. Відповідно до цього встановлюється, що на період воєнного стану в країні, у разі невиконання споживачем зобов'язань за договором про споживчий кредит, він звільняється від відповідальності перед кредитором за таке прострочення. Тобто споживач на законних правах може не сплачувати неустойки у вигляді штрафу або пені, а також зазначається, що всі інші платежі також підлягають писанню з боку кредитора. Зокрема, збільшення процентної ставки за користування кредитом забороняється законом [2].

Наразі законодавець встановлює факт заборони виселяти фізичних осіб із об'єктів іпотеки. Ніхто не вправі це зробити на момент воєнного стану. Також за недотримання і невиконання цивільно-правових зобов'язань все одно діє заборона виставляти іпотечне майно на торги, а також набувати на нього права власності іпотекою держателем і заборона збільшувати ставку за споживчими кредитами (винятком вважається, якщо з самого початку договором була передбачена змінювана ставка) [3].

Так, проаналізувавши чинне законодавство та враховуючи всі тонкощі змін, які відбулися на момент введення воєнного стану в Україні, на прикладі ситуацій про нарахування платежів та кредитів, їх сплати, а також розглянувши проблеми, які можуть бути пов'язані зі сферою іпотек, ми дійшли до висновку, що в період, який стосується сьогоднішніх подій, достатньо чітко врегулюванні наслідки прострочення виконання цивільно-правових зобов'язань, але варто зазначити, що всі вони стосуються лише тих, що за договорами позики. Слід зауважити, якщо за договорами позики позичальник одразу без перешкод звільняється від будь-якої відповідальності у випадках прострочення, не дивлячись на те, чи торкнулися його військові дії,

то за іншими договорами сторона повинна буде доводити факт невиконання зобов'язання саме у зв'язку з введенням воєнного стану, адже загального посилання на введення в Україні воєнного стану в таких ситуаціях буде недостатньо.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15 березня 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>
2. Про споживче кредитування: Закон України від 15 листопада 2016 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text>
3. Про іпотеку: Закон України від 5 червня 2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>

Білько Марія Віталіївна,

студентка 2-го курсу магістратури

факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: к.ю.н. доцент, доцент кафедри цивільного права

Берназ-Лукавецька О. М.

ЕЛЕКТРОННИЙ ДОГОВІР: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОРЯДКУ УКЛАДЕННЯ ТА ПІДПИСАННЯ

Учас швидкого розвитку технологій відбувається перехід від паперового документообігу до електронного, що дозволяє економити час та миттєво передавати інформацію у часі та просторі, що також дуже актуально у час воєнного стану, коли ситуація в країні дуже не стабільна. В сучасних умовах здійснення цивільно-правових відносин передбачає укладення великої кількості договорів, в тому числі з контрагентами, які знаходяться в інших країнах, отже укладення договорів в електронному вигляді є нагальною необхідністю, що підкреслює актуальність теми дослідження.

Визначення поняття «електронний договір» міститься в п. 5 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про електронну комерцію», в якому зазначено, що електронний договір – домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав і